

EUROMÝTY ALEBO, ČO NÁS ZNEPOKOJUJE A ÚPLNE ZBYTOČNE

Mgr. Martina Trégerová

Európska únia (EÚ) považuje boj s dezinformáciami za jednu z kľúčových oblastí svojej činnosti. Aktívne komunikuje s jednotlivými platformami sociálnych sietí, ktoré už zaviedli opatrenia na elimináciu škodlivého obsahu.

Európske inštitúcie vynakladajú úsilie na ich odchyťvanie a vysvetľujú, aká je pravda. Európska komisia (EK) 30. marca 2020 spustila webovú stránku s prehľadom dokumentov na overenie faktov → *Sumárne informácie EÚ o boji proti dezinformáciám (1)* a *Boj proti dezinformáciám v oblasti zdravotníctva (2)*. V júni 2020 rozbehla projekt Európske stredisko pre monitorovanie digitálnych médií (EDMO) pod záštitou Európskeho univerzitného inštitútu vo Florencii. Zastúpenie Európskej komisie v Londýne zasa ponúka prehľadný zoznam euromýtov, *Euromyths A - Z index* z rokov 1992 - 2012.

Na Slovensku zriadilo Zastúpenie EK webovú stránku euromyty.sk. Prináša prehľad najčastejšie sa vyskytujúcich mýtov o EÚ. Dozviete sa, ako tieto fámy vznikli, a ako to s nimi v skutočnosti je.

Niekoľko z nich sme pre vás vybrali:

1. mýtus: *Desaťeurovka spôsobuje impotenciu.*

Pravda: Európska centrálna banka nechala pred spustením jednotnej meny otestovať eurobankovky, či splňajú najprísnejšie zdravotné a bezpečnostné kritériá. Laboratórne testy potvrdili, že bankovky pri bežnom použití nepredstavujú žiadne zdravotné riziko. Na desaťeurovej bankovke sa síce nachádza stabilizátor TBT, ten sa však používa aj v obaloch na potraviny, na odevoch a podobne. Aby bežný človek dosiahol príjem prípustnej dennej dávky, musel by počas dlhšieho obdobia skonzumovať 2 500 bankoviek denne!

2. mýtus: *Kvôli GDPR sa Ježiško nedozvie, čo si deti želajú na Vianoce.*

Pravda: Všeobecné nariadenie o ochrane údajov známe pod skratkou GDPR, ktoré je v platnosti od mája 2018, v tejto oblasti nijako nezmenilo pravidlá platné posledných dvadsať rokov. GDPR v žiadnom prípade neblokuje listy Ježiškovi, a kto tvrdí opak, tak sa jednoducho mylí.

3. **mýtus:** *Brusel zakáže hranolčky, chlieb a kávu.*

Pravda: Navrhované opatrenia sa naozaj týkajú prípravy hranolčiekov. Aby sa znížila prítomnosť karcinogénnej látky akrylamidu, je potrebné zemiaky pred fritovaním predvariť a potom vyprážať na teplote nižšej ako 175 °C. Príprava takýchto hranolčiekov nie je žiadna novinka. Známe belgické hranolčky sa napríklad fritujú dvakrát, v oboch prípadoch pri teplotách výrazne nižších ako je 175 °C. To isté platí pre kávu či chlieb, ktoré by sa tiež nemali pražiť a piecť pri príliš vysokých teplotách.

4. **mýtus:** *EÚ chce regulovať splachovanie v toaletách.*

Pravda: EÚ neprikazuje, koľko vody sa môže použiť pri splachovaní, ale zavádza systém energetického označenia na základe množstva vody používanej pri spláchnutí. Je to však dobrovoľný systém označovania, ktoré EK nenariaďuje. Táto environmentálna značka má pomôcť spotrebiteľovi zorientovať sa v ponuke aj na základe spotreby vody. Je na výrobcoch sanitárnej techniky, či sa rozhodnú toto označenie použiť.

5. **mýtus:** *EÚ zakázala kaderničkam nosiť opätky.*

Pravda: EÚ neprijala v tomto smere žiadnu legislatívu. Je však pravda, že zástupcovia zamestnávateľov a zamestnancov uzavreli medzi sebou sociálnu dohodu, ktorá podrobne upravila pracovné podmienky v tejto oblasti. EÚ nie je ani účastníkom ani sprostredkovateľom. Cieľom dohody je podľa našich informácií snaha predísť chorobám z povolania. Podľa vedeckých výskumov sú práve ony vystavené poruchám pohybovo-svalového aparátu.

Samozrejme, aj obdobie pandémie ochorenia COVID-19 prispelo k rozmachu dezinformácií. Takou bola napríklad aj správa, že koronavírus sa šíri pomocou 5G siete.

Dezinformácie prežívajú vďaka ľuďom, ktorí im veria a posielajú ich ďalej. Dopátrať sa pravdy môže byť náročné, ale určite nie nemožné. Dôležité je na infomácie hľadieť kriticky, zistiť, či k nám prichádzajú z dôveryhodného zdroja a fake news alebo hoaxy v žiadnom prípade nešíriť ďalej ani prostredníctvom internetu a sociálnych sietí.

Použité zdroje:

[1] Koronavírus: EÚ chce ráznejšie zasiahnuť proti dezinformáciám. *European Commission* [online]. Brussels: European Commission, 2020 [cit. 2020-06-18]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_20_1006

[2] Euromýty. *European Commission* [online]. Brussels: European Commission, 2020 [cit. 2020-06-18]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/slovakia/news/eu-myths_sk

[3] Ochráni nás Európska únia pred šírením bludov? *HNONLINE* [online]. Bratislava: MAFRA Slovakia, a. s., 2012-2020 [cit. 2020-06-19]. Dostupné na: <https://hnonline.sk/hn-special/2128461-ochrani-nas-europska-unia-pred-sirenim-bludov>

[4] Zdroj fotografií: <https://ec.europa.eu/>

Webové stránky s prehľadom dokumentov na overenie faktov:

[1] [Sumárne informácie EÚ o boji proti dezinformáciám](#)

[2] [Boj proti dezinformáciám v oblasti zdravotníctva na webovej stránke Európskej komisie](#)